

17.12.2014

Vapo Oy
PL 22
40101 JYVÄSKYLÄ

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA VAPO OY:N PARKANON LYLNEVAN TURPEENOTTO -HANKKEESEEN

HANKE

Vapo Oy suunnittelee turvetuotannon käynnistämistä Parkanon Lylynevalla. Hankesuunnitelman mukaan tuotantoalueen pinta-ala olisi 149,9 hehtaaria. Alue koostuu kolmesta osasta. Tuotantoalue sijaitsee Parkanon keskustasta noin 10 km koilliseen.

Turvetuotanto Lylynevalla aloitettiin alueella vuonna 1975 ja se jatkui vuoteen 2012. Hakemus koskee turvetuotannon aloittamista tuotannosta poistetulla tai tuotannossa aikaisemmin olleella 131,5 ha tuotantoalalla sekä uudella, metsäojitetulla tuotantoalalla (18,4 ha). Tuotanto jatkuisi vuoteen 2030 saakka.

Vapo Oy:n aiempaan toimintaan myönnetyt ympäristöluvut olivat voimassa 31.12.2007 (140,8 ha) ja 31.12.2012 (112 ha) asti. Tämän jälkeen alueella ei ole ollut turvetuotantoa kahteen vuoteen. Lylynevan turvetuotanto on ollut viimeiset kaksi vuotta jälkihoitovaiheessa.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Vapo Oy on hakenut lupaa turvetuotannon käynnistämiseen Lylynevan alueella. Pirkanmaan ELY-keskus antoi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaiselle (AVI) lausunnon (11.6.2014 PIRELY/1164/2014), jonka mukaan YVA-menettelyä tulee YVA-lain ja asetuksen mukaan soveltaa Vapo Oy:n yli 150 hehtaarin (151 ha) hankkeeseen. Vapo Oy toimitti kirjallisesti AVI:lle (11.8.2014) tiedot hankesuunnitelman muutoksesta siten, että hankkeen tuotantopinta-ala on alle 150 ha (149,9 ha). Pirkanmaan ELY-keskus käsittelee asiaa YVA-lain 4 ja 6 § mukaisena päätösasiana.

Vireillä olevan ympäristölupahakemuksen mukaan suunniteltu toiminta Lylynevan lohkoilla 1-4 sisältää tuotannossa ollutta aluetta 103,3 ha, auma-aluetta 5,8 ha, tuotannosta poistunutta aluetta, joka otetaan uudelleen tuotantoon 22,4 ha ja uutta turvetuotantoaluetta 18,4 ha.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Vapo Oy on esittänyt vastineessaan AVI:lle (11.8.2014) YVA-lain tulkinnasta ja YVA-menettelyn soveltamisesta, että menettely ei ole tarpeen vanhaan tai uuteen tuotantoalueeseen.

Lisäksi hankkeesta vastaavan vastine Lylynevan turvetuotantoalueen ja sen laajennusalueen ympäristölupa- ja toiminnanaloittamislupa-asiassa (Dnro LSSAVI/200/04.08/2013, 7.10.2014) mm. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon ja vastine (8.8.2014) muihin lausuntoihin ja muistutuksiin on ollut käytettävissä.

Hankkeesta vastaavan selvitys ympäristövaikutuksista

Suunniteltua turvetuotantoaluetta koskevat lupahakemusasiakirjat (27.12.2013, 11.4.2014) ovat olleet Pirkanmaan ELY-keskuksen käytettävissä.

Lupahakemusasiakirjojen mukaan ja hankkeesta vastaavan käsityksen mukaan tuotantoalan laajentuminen lisäisi kokonaiskuormitusta jonkin verrattuna nykyiseen. Hankkeesta vastaava on vastineessaan (7.10.2014) lupaviranomaiselle esittänyt, että kuivatusvedet puhdistetaan siten, että Lylynevan kuormitus alapuolisiin vesistöihin ei kasva aiemmin vallinneesta. Lupahakemuksessa esitetään, että kosteikon puhdistusta tehostettaisiin tietyillä toimenpiteillä vuoden 2014/2015 aikana ennen tuotannon aloittamista.

Viranomaisilta saatu lisäselvitys (YVAL 6 § 1 mom riittävät neuvottelut)

Parkanon kaupunki (ympäristönsuojelu) 17.12.2014. Kokemäenjoen vesiensuojeluyhdistys suunnittelee Taimenvedet -selvitystä mm. Aurejoen reitin alueelle, ja myös kaupunki on alustavasti ilmaissut osallistuvan hankkeeseen. Kaupunki korostaa myös Lylynevan hankkeen vaikutusalueella pesivän sääksen merkitystä vaikutusten arvioinnissa ja estämisessä.

Pirkanmaan liiton kommentissa viitataan käytettävissä oleviin vaihemaakuntakaavan merkintöihin ja kaavaselostuksen tietoihin sekä vaihemaakuntakaavan valmistelun taustaselvityksiin.

Päätöstä varten on ollut käytettävissä muiden viranomaisten lausunnot ympäristölupahakemusasiakirjoista AVI:lle.

Hämeen ELY-keskus, kalatalousviranomaisen (27.5.2014 AVI:lle). Tuotantoalueen vedet johdetaan laskuojan kautta Lylyjärveen ja edelleen Lylyjokea pitkin Saaresjärveen ja siitä Sammatinjokea Ruojärveen ja edelleen kalataloudellisesti merkittävään Aurejokeen. Aurejoessa elää napapiirin eteläpuolella erittäin uhanalainen taimen.

Kalatalousviranomaisen lausunto on rajattu lähinnä Lylyjärveen ja Lylyjokeen, Sammatinjokeen ja Saaresjärveen. Lausunnon mukaan Lylynevan hankkeen kuivatusvedet heikentävät osaltaan vaikutusalueellaan kalojen elinympäristöä ja mahdollisuuksia kehittää alueen kalataloutta. Vesistön ekologinen tila voi heikentyä, mikäli vesiensuojelu ei ole riittävä.

Pirkanmaan ELY-keskus on antanut AVI:lle lausunnon ympäristölupahakemuksesta (12.9.2014, PIRELY/1152/07.00/2010). Lausunnossa lupavirastolle todetaan suoriin ja välillisiin vesistövaikutuksiin liittyen mm., että Lylynevan kokonaiskuormitus laskuojaan 1 tulee tuotantoalan laajentumisen myötä jonkin verran kasvamaan. Ottaen huomioon alapuolisen vesistön veden laatu, vaihemaakuntakaavamääräys ja Lylyjärven ranta-asutus, on vesienkäsittely-menetelmiä tehostettava ja eristysojitusta parannettava. Lisäksi päästötarkkailu on määrättävä ympärivuotisena. Luotettavien päästötarkkailutulosten perusteella vesienkäsittelyä tulee tarvittaessa tulevaisuudessa tehostaa vielä lisää. Asettamalla Lylynevan turve-tuotantoalueelta lähtevälle vedelle enimmäispitoisuusrajat voidaan haitallisia vaikutuksia alapuoliseen vesistöön edelleen hillitä. Hakija on esittänyt Lylynevan päästö-tarkkailutuloksia korkeampia pitoisuusrajoja johtuen eristysojituksen vaillinaisuudesta. Esitetyt enimmäispitoisuudet ovat lisäksi korkeampia kuin alapuolisten vesialueiden veden laatu. ELY-keskus (valvontayksikkö) katsoo, että lupanhakijan esittämät enimmäispitoisuusrajat ravinteille ja kiintoaineelle ovat olemassa olevan tarkkailutiedon perusteella liian korkeat. ELY-keskuksen mukaan ympärivuotinen kosteikkokäsittely on Lylynevan tapauksessa parasta käyttökelpoista tekniikkaa, mikäli kosteikkoa laajennetaan ja tuotantoalueen eristysojitusta parannetaan.

Pirkanmaan ELY-keskuksen vastauksessa (14.11.2014) Vapo Oy:n vastineeseen ELY-keskus tarkentaa aiemmin lausumaansa mm., että Lylynevan hankkeelle ei maakuntakaavan määräysten mukaisesti tule lähtökohtaisesti myöntää ympäristölupaa, mikäli alapuolisen vesistön tila heikkenee tai vesistön kokonaiskuormitus lisääntyy. Lylynevan hanke toisi Aurejärven reitin valuma-alueelle lisäkuormitusta noin 37,5 ha:n alueelta, sillä maakuntakaavan valmisteluvaiheessa maaliskuussa 2010 Lylynevalla on ollut ympäristölupa 112,5 ha:n turvetuotannolle. Lupahakemuksessa esitetyissä vesistötarkkailutulosten tulkinnassa ja vesistövaikutusten arvioinnissa Lylyjoen osalta on huomattavaa epävarmuutta johtuen vesistötarkkailupisteen sijainnista.

Koko lupahakemuksen mukaista toimintaa käsitellään uutena toimintana, sillä Lylynevalla oli määrällinen ympäristölupa, joka oli voimassa 31.12.2012 saakka. Koko turvetuotantohankkeella tarkoitetaan sekä aiemmin toiminnassa olleita alueita ja että laajennusaluetta. Hakija on direktiivilajiselvityksessään arvioinut, että hankealueella ei todennäköisesti ole luontodirektiivin liitteen IVa lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Sen sijaan hakija on direktiivilajiselvityksessään esittänyt, että luontodirektiivin liitteen IVa lajeista saukkoa, viitasammakkoa, jättisukeltajaa, lummelampikorentoa ja sirolampikorentoa saattaa esiintyä hankkeen vaikutusalueella. Lisäksi hakija on esittänyt, että mikäli hankkeesta on haitallisia vaikutuksia alapuolisiin vesistöalueisiin, saattaa se heikentää kyseisten lajien elinympäristöjä. Esiintyminen koko turvetuotantohankkeen vaikutusalueella (mukaan lukien laskureitti 3 ja molemmilla purkureiteillä olevat ojat ja joet) tulee varmistaa ja varmistua siitä, että hankkeella ei ole heikentäviä vaikutuksia lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Tieto Lylynevan sääksenpesästä on tarkentunut vuoden 2014 aikana. Pesä on säännöllisesti käytössä ja sääksi oli pesinyt paikalla myös kesällä 2014. Pesä sijaitsee lähimmillään noin 600 metrin etäisyydellä suunnitellusta turvetuotantoalueesta. Edellä mainittuun tarkentuneeseen tietoon perustuen ELY-keskus toistaa aiemmin lausumansa, jonka mukaan häiriötä aiheuttavaa toimintaa tulee välttää kalasääsken pesimäaikana (1.5.–31.8.) 1,1 km etäisyydellä sääksen pesäpuusta.

HANKKEEN TODENNÄKÖISET HAITALLISET YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN MERKITTÄVYYS

Pirkanmaan ELY-keskus on tunnistanut käytettävissä olevien tietojen perusteella hankkeen todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ja tarkastellut niiden merkittävyyttä suhteessa YVA-lain soveltamisalan tarkoittamaan merkittävyyteen. Todennäköisiä YVA-lain 2 §:ssä määriteltyjä ympäristövaikutuksia on tunnistettu erityisesti YVA-asetuksen 7 § näkökulmista, jotka liittyvät hankkeen ominaisuuksiin, sijaintiin ja luonteeseen.

Maankäyttö, yhdyskuntarakenne, rakennukset

Ympäristöministeriö on vahvistanut 8.1.2013 Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaavan koskien turvetuotantoa. Kaava sai lainvoiman 1.4.2014. Niillä alueilla, joita vaihemaakuntakaava ei koske, on voimassa Pirkanmaan 29.3.2007 vahvistettu 1. maakuntakaava.

Lylynevan turvetuotantoalue (EO) sijaitsee turvekaavassa turvetuotannon kannalta tärkeällä vyöhykkeellä EO/tu 13 sekä valuma-alueella, jolla turvetuotantoa suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota toiminnan vesistö- ja kalatalousvaikutuksiin (tu-1). Vaihemaakuntakaavan määräys edellyttää, että Aurejoen reitin valuma-alueella tulee ottaa huomioon turvetuotannon yhteisvaikutukset ja valuma-alueen kokonaiskuormitus. Lisäksi toiminta tulee järjestää ja ajoittaa siten, ettei se aiheuta vesistön tilan heikkenemistä eikä vesistön kokonaiskuormitus lisääny.

Vaihemaakuntakaavan valmistelun aikana Vapo Oy:llä oli voimassa ympäristölupa 112 hehtaarin tuotantoalalle ja tuotantoa oli tuolloin 84 ha:n alueella. Vaihemaakuntakaavan voimaan tullessa Vapo Oy:n tuotanto oli päättynyt Lylynevalla.

Vaihemaakuntakaavan tausta-aineiston vesistövaikutuslaskennat eivät vastaa suoraan turvetuotannon aluekohtaisia laskelmia (kuten ympäristölupahakemusasiakirjojen tietoja). ELY-keskuksen lausunnon (12.9.2014) mukaan hankesuunnitelman mukaan hankkeella olisi vesistöä heikentäviä kuitenkin vaikutuksia ja vesistön kokonaiskuormitus lisääntyisi myös verrattuna vuosien 2004–2012 keskimääräiseen kuormitukseen. Lylynevalla on ollut vuosina 2008–2012 voimassa ympäristölupa 112 hehtaarin tuotantoalalla, josta on ollut tuotannossa noin 85 hehtaaria. Hankekuvaukseen (149,9 ha) verrattuna tuotantoalan ja vastaavaan kuormituksen kasvu olisi luvan mukaan noin 38 ha (34 %) ja todellisen tilanteen mukaan 64 ha (78 %).

Lylyjärven ja Saaresjärven ranta-alueita koskee Parkanon ranta-alueiden osayleiskaava, jossa rannoille on osoitettu loma-asuntojen alueita sekä Lylyjärven rannalle lisäksi kaksi vesiliikenteen aluetta ja yksi maatilojen talouskeskusten ja asuintalojen alue.

Lylyneva sijaitsee Parkanon alueella noin 10 kilometriä Parkanon keskustasta koilliseen. Tuotantoalueen lähiympäristö on pääosin metsämaata ja ojitettuja suoalueita. Tuotantoalueen ympäristössä sijaitsee vakituiseen tai loma-asumiseen rakennettuja asuntoja noin 500 metrin etäisyydellä yhteensä 12 kappaletta (oletuksella 2–4 asukasta/rakennus väestömäärä olisi noin 25–50 henkilöä).

Hanke (149,9 ha) lisääisi vesistökuormitusta verrattuna vesistökuormituksen nykytilaan, jossa Lylynevan turvetuotantoalue on ollut jälkihoitovaiheessa 2 vuotta.

Vaikutukset vesistöön

Lylynevan turvetuotantoalueella ei ole ollut tuotantoa enää kahteen vuoteen. Turvetuotantoalueen päästöt pintavesiin vähenevät yleisesti käytettävän arvion mukaan kahdessa vuodessa toiminnan päättymisestä, mutta vähenemä on tapauskohtaista ja riippuu mm. pinnan kasvillisuuden muutoksesta. Vähenemä on todennäköisesti merkittävä, vaikka määrän liittyy epävarmuutta. Tämä kuormitustaso vastaa Lylynevan hankkeen ympäristön nykytilaa, johon suunniteltu, uudeksi toiminnaksi ja hankkeeksi katsottavan Lylynevan turvetuotannon todennäköiset haitalliset vaikutukset kohdistuvat.

Tuotantoalue sijaitsee Kokemäenjoen vesistöalueella Sammatinjoen valuma-alueella (35.574). Hankesuunnitelman mukaan kuivatusvedet johdetaan 29 ha:n alalta pintavalutuskentältä laskuojan kautta Lylyjärven Majalahteen. Lylyjärven vedet laskevat edelleen noin 5 km pitkää Lylyjokea pitkin Saaresjärveen. Hankkeen noin 120 ha:n tuotantoalalta vedet johdetaan kosteikolta laskuojaa pitkin Lylyjokeen ja sitä pitkin Saaresjärveen. Saaresjärvestä vedet laskevat Sammatinjokea Ruojärveen ja edelleen Aurejokea Kyrösjärveen.

Vaikutusalueen vesistön nykytila

Lylyjärvi on tyypiltään runsashumuksinen järvi (Rh), jonka pintavesi on vesistötarkkailujen perusteella ollut ruskeaa, hapanta, humuspitoista ja rehevää. Alusvedessä on ollut usein happivajetta. Sammatinjoki - Lylyjoki on tyypiltään pieni turvemaiden joki. Lylyjoen vedenlaatu on hyvin samankaltainen kuin yläpuolisen Lylyjärven. Saaresjärven vedenlaadusta on niukasti tietoa. Lylyjärven, Lylyjoen ja Saaresjärven ekologista tilaa ei ole luokiteltu. Järviä ei ole kunnostettu. Majalahden pohjukasta on matkaa avovesialueille yli 0,5 km. Vesi- ja ranta-alueet ovat soistuvassa ja lahti on umpeen kuroutuvassa tilassa luontaisesti. Majalahti pidättää kuormituksen kiintoainesta.

Arvio uuden toiminnan vesistövaikutuksista

Vuosien 2011 ja 2012 (tuotantoala 84 ha) tarkkailutulosten perusteella vesienkäsittelyrakenteista purkautuva vesi oli silloin laadultaan hyvä, mutta tulosten tulkinnassa joudutaan ottamaan huomioon tulosten merkittävä epävarmuus, koska ulkopuoliset vedet ovat laimentaneet vesienkäsittelyrakenteisiin tulevia vesiä. Aiempaan tilanteeseen perustuvassa vesistövaikutusten arviossa on otettava huomioon lisäksi, että nyt esitetyn hankesuunnitelman (laajennettu ja uudelleen tuotantoon otettava) pinta-ala (149,9 ha) on 78 % suurempi kuin edellä mainittu tarkkailtu tuotantoala.

Vesistövaikutusten kesto ja määrän vaihtelu

Lylynevan hankkeen elinkaari jatkuu hankesuunnitelman mukaan vuosien 2025/2030 loppuun. Lylynevan hankkeen elinkaari on hankesuunnitelman mukaan arvioita jonkin verran lyhyempi kuin yleisen tiedon mukaan kokonaan uuden turvetuotantoalueen (vrt. noin 20 vuotta). Hankesuunnitelman mukaan tuotannosta poistuu noin 65 % (noin 97 ha) vuoteen 2020 sekä noin 15 % (25 ha) vuoteen 2025 ja loput noin 20 % (30 ha) vuoteen mennessä. Tuotannosta poistetuilta alueilta tuleva vesistökuormitus jatkuisi vielä noin 2 vuotta, ja sen jälkeen kuormitus vähenee olennaisesti. Hankealueen alapuoliseen vesistöön kohdistuvat heikentävät vaikutukset vähensivät hankesuunnitelman mukaan olennaisesti seitsemän (7) vuoden kuluttua, ja edelleen 12 ja 17 vuoden kuluttua. Lylynevalla on ollut tuotantoa vuodesta 1975. Lylynevan nyt suunniteltava hanke jatkaa vesistövaikutusten kestoa ja pitkän tuotantoajan aikana kertyneiden haittojen muodostumista.

Yhteisvaikutukset

Vuonna 2009 tehdyn turvetuotantoalueiden alapuolisten vesialueiden kuormitusselvityksen mukaan suurin osa Lylyjärven fosforikuormituksesta aiheutuu metsätaloudesta ja toiseksi suurin osa turvetuotannosta. Lylyjärveen kohdistuvista kokonaistyyppi- ja kiintoainekuormituksista noin puolet aiheutui aikaisemmin turvetuotannosta (Lylyneva ja Iso-Hakoneva). Saaresjärven kohdistuvasta ravinne- ja kiintoainekuormituksista aiheutui aikaisemmin turvetuotannosta noin viidesosa - kolmasosa kokonaiskuormituksesta.

Turvetuotantovyöhykkeeltä (tu 13) ei käytettävissä olevien tietojen mukaan ole poistumassa turvetuotantoa, joka vähentäisi turvetuotannon kokonaiskuormitusta vesistöön.

Lylyjärveen laskee myös Vapo Oy:n Iso-Hakonevan kuivatusvesiä noin 50 ha:n alalta. Iso-Hakonevalta lähtevän veden laatu on ollut hyvää. Myös Hakonevan tarkkailutuloksiin ovat voineet vaikuttaa ulkopuoliset vedet, sillä Hakojärvi on ajoittain tulvinut kentälle.

Suunnitellulla Lylynevan 149,9 hehtaarin turvetuotanto-hankkeella voi olla yhteisvaikutuksia samalla valuma-alueella sijaitsevan noin 50 ha:n turvetuotantoalueen kanssa.

Lylynevan suunnitellun hankkeen toteutuessa tuotantoalueen kuormitus vesistöön todennäköisesti merkittävästi kasvaa nykytilanteesta (jälkihoitotilanne vuonna 2014).

Luonnon monimuotoisuus, eliöt ja kasvillisuus sekä luonnonvarat

Hankealueesta suurin osa on ollut aikaisemmin turvetuotannossa ja laajennusalue on metsäojitettua aluetta. Kasvillisuus selvityksen mukaan myös metsäojitettu laajennusalue (18 ha) on kokonaisuudessaan selvästi luonnontilaansa menettänyttä räme- ja nevaräme-muuttumaa sekä turvekangasta eikä sieltä ole havaittu erityisiä luonnonarvoja.

Hankealue

Hankkeen tavoite on ottaa turvevarannot loppuun aikaisemmin tuotannossa olleilta alueilta, ja laajentaa tuotantoa jo turvetuotannossa olleen alueen välittömässä läheisyydessä.

Hankesuunnitelman mukaan rakennettaisiin kosteikkoallas aikaisemmin käytössä olleen altaan viereen, ja nämä yhdistettäisiin settipadolla. Laajennusalueelta ei ole tehty luontokartoitusta, erityisesti mahdollisesta viitasammakon elinympäristöstä.

Hankesuunnitelman mukaan turvetuotantoalueet palautuisivat maa- ja metsätalouskäyttöön.

Viitasammakon esiintymistä hankkeen koko vaikutusalueella (mukaan lukien laskureitti 3 ja purkureiteillä olevat ojat ja joet) ei ole selvitetty.

Hankealueen lähiympäristö

Hankealue rajautuu Pohjois-Pirkanmaan suoluonnon vyöhykkeen alueeseen Isokivenneva - Marjakangas, joka on tärkeä suoluonnon monimuotoisuuden askelkivi laajojen Seitsemisen - Hiidenkiven suoalueiden välillä. Hankkeen alapuoliseen vesistöön kohdistuvat vaikutukset kohdistuvat askelkiven alueeseen. Alueelle ei todennäköisesti kohdistu merkittävää haittaa, joka vaarantaisi tärkeän suoluontokokonaisuuden monimuotoisuuden säilymistä.

Sääksen pesäpuu sijaitsee kivennäismaasaarekkeessa lähimmillään noin 600 metrin etäisyydellä suunnitellusta turvetuotantoalueesta. Pesäpuu sijaitsee edellä mainitulla suoluontovyöhykkeen askelkiven alueella. Lylynevan hankkeesta aiheutuu kesäaikaan todennäköisesti haittaa sääkselle.

Hankkeen alapuolinen vesistö

Lylynevalla ei ole ollut tuotantoa kahteen vuoteen, ja tuotannosta poistetun alueen jälkihoitotilanteessa vesistökuormitus on jo laskenut nykytilanteesta todennäköisesti merkittävästi. Hankesuunnitelman mukaan kuormitus tulisi kasvamaan nykytilanteesta vastaamaan 149,9 hehtaarin vesistökuormitusta.

Hankkeesta vastaavan teettämän alustavan direktiivilajiselvityksen mukaan hankkeen vaikutusalueella alapuolisessa Lylyjoessa voi olla saukolle soveltuvia elinympäristöjä ja Saaresjärvessä voi esiintyä viitasammakkoa, jättisukeltajaa, lummelampikorentoa ja sirolampikorentoa. Lohkoa 3 ja laskuojaa 3 (Lylyjärvi) ei ole otettu huomioon alustavassa direktiivilajiselvityksessä. Direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin kohdistuviin heikentäviin vaikutuksiin (so. ei saa heikentää) ja niiden merkittävyyteen liittyy epävarmuutta käytettävissä olevilla alustavilla selvitystiedoilla; alueella on soveltuvia elinympäristöjä, mutta lajien esiintymistä ei ole varmennettu maastokartoituksilla.

Hankesuunnitelman mukaan vesistökuormitus kasvaisi nykytilanteesta ja todennäköisesti myös vuosia 2004–2012 vastaavan tuotannon tilanteesta. Vedenlaadun heikkeneminen (kiintoaine, ravinteet) voi aiheuttaa alapuolisessa vesistössä pitkäaikaisia vaikutuksia, joiden palautuvuus kuormituksen poistumisen jälkeen (7 sekä 12 ja 17 vuoden kuluttua) voi olla epävarmaa ja hidasta. Muun muassa järvien sisäinen kuormitusprosessi voimistuisi, biologinen vaikutus olisi luonnon kannalta pitkäaikainen sekä alueen virkistyneen ja kalastuksen kannalta haitat olisivat pitkään jatkuvina tulkittavissa jo pysyväksi. Jokiin sedimentoituminen kerryttäisi haittoja hankkeen elinkaaren aikana. Kiintoaine edistäisi Majalahden umpeenkasvua. Järven pohjalle aikaisemman tuotannon aikana kertyneen aineksen pakkaus lisääntyisi entisestään, ja sen hajoaminen hidastuisi.

Kalasto

Lylynevan hankkeen kuivatusvedet heikentävät osaltaan vaikutusalueellaan (lähinnä Lylyjärvi, Lylyjoki, Saaresjärvi) kalojen elinympäristöä ja mahdollisuuksia kehittää alueen kalataloutta. Hanke voi aiheuttaa laadultaan ja määrältään kuormitusta, joka voisi heikentää vesistön ekologista tilaa.

Lylyneva sijaitsee Aurejoen reitin valuma-alueella. Aurejoen reitti on Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaavan vesiensuojelumääräyksen perusteella sellainen turvetuotannon vaikutusalue, jossa turvetuotannon vaikutukset purkuvesistön veden laatuun, kala- ja raputalouteen sekä kalastukseen on selvitettävä. Aurejoki on luokiteltu taimen- ja siikapitoiseksi vesistöksi. Aurejoen reitillä taimenen kudun onnistuminen on ratkaiseva vaikutusten merkittävyyden arvioinnin kriteeri. Nykyisellä kuormitustasolla kutu onnistuu Aurejoessa. Lylynevan turvetuotannon vaikutukset taimeneen, erityisesti happamuus, eivät ole kovin todennäköistä Aurejoessa asti, mutta sivujoessa, lähempänä turvetuotannon purkuvesien vaikutusalueita voi olla eri tilanne. Tilanteesta ei ole käytettävissä kalataloustietoja tai vesienlaatatietoja. Sitä vastoin Lylyjärvi ja Sammatinjoki ovat nykyisin happamia, joten taimen tai rapu ei niissä esiinny.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Turvetuotanto-hanke voi aiheuttaa selvästi kohonneita hiukkaspitoisuuksia, joiden vaikutusalue ulottuu noin 1 km etäisyydelle. Noin puolen kilometrin säteellä Lylynevasta asuu arviolta noin 15–30 henkilöä ja kilometrin säteellä yhteensä noin 25–70 henkilöä. Etäämmällä välilliset vesistövaikutukset kohdistuisivat alapuolisessa vesistössä Lyly- ja Saaresjärvien ranta-asutukseen.

Lähimmän järven, Lylyjärven itäranta sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta, ja pääosin järvi sijaitsee yli 500 m etäisyydellä tuotantoalueesta. Lylyjärven ja tuotantoalueen välissä on metsää. Metsäalueen suojaavan vaikutuksen vuoksi ilman kautta ei arvioida kulkeutuvan merkittävää pölykuormitusta vesistöihin.

Hankkeen aiheuttamaa melua on kuultavissa ainakin ajoittain ja toistuvasti asutuksen alueille asti, vaikka hankkeesta aiheutuvat melutasot jäävät mittauksen mukaan alle valtioneuvoston päätöksen päivä- ja yöajan meluohjeiden. Muutoin suhteellisen hiljaisessa ympäristössä teollinen melu voidaan kokea häiritsevänä.

Hankkeen haitalliset vaikutukset eivät todennäköisesti kohdistu suureen väestömäärään, ja eivät siten muodostu merkittäviksi.

Kuljetusreitti

Turve toimitetaan pääasiassa Tampereella olevilla voimalaitokselle. Kuljetusreitti on olemassa olevia työmaateitä ja paikallistietä Kurun ja Parkanon väliselle maantie 3:lle ja Parkanosta edelleen Tampereelle. Kuljetuksia on vuosittainen noin 600 (1200 ajoa).

Hankkeen kuljetusreitti paikallisteillä ei kulje yhdyskuntarakenteen kyläasutuksen läpi

Rankkasateet ja tulvat

Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta rankkasateiden arvioidaan lisääntyvän noin 20 % ja nykyisen suuruisia rankkasateita on useammin. Yleisen turvetuotannon ympäristövaikutustiedon mukaan rankkasateiden ja sulamisvesitulvien aikana turvetuotantoalueilta voi lähteä keskimääräistä merkittävästi suurempia määriä kiintoainesta ja siihen sitoutuneita ravinteita. Turvetuotantoalueiden vesistö päästöistä merkittävä osa muodostuu ylivirtaamatilanteissa, jolloin liikkeellä on suurimmat ainemäärät ja jolloin myös vesienkäsittelyrakenteiden puhdistustehokkuus usein heikkenee. Lylynevalta on käytettävissä mittauksiloksiin perustuvia *pitoisuustietoja* ylivirtaamatilanteiden aikana, mutta käytettävissä ei ole tietoja mahdollisista *kuormitusmäärä*huipuista tai tietoja, miten ylivirtaamatilanteiden kuormitushuiput ovat hallinnassa. Lylynevan ylivirtaamatilanteiden suorat ja välilliset haitalliset vaikutukset ovat olennaisia hankkeen ympäristövaikutuksia. Käytettävissä olevissa ylivirtaamatilanteiden kuormitustiedoissa on puutteita, mutta vaikutuksia voidaan pitää todennäköisinä.

Ympäristöönnettomuudet

Turvetuotanto-hanketyyppiin liittyy paloturvallisuusriski.

RATKAISU

Pirkanmaan ELY-keskus päättää, että Vapo Oy:n Parkanon Lylynevan turpeenoton muutos- ja laajennus -hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettäviin hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Lain 4 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Harkittaessa lain mukaan vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

YVA-lakiin perustuvassa päätöksessä arviointimenettelyn tarpeen harkinta tehdään käytettävissä olevan tiedon perusteella eikä siinä voida ennakoida muiden lakien mukaan myöhemmin edellytettäviä selvityksiä eikä mahdollisten hyväksymispäätöksien sisältöä.

Päätös perustuu Vapo Oy:n hankesuunnitelmaan sekä käytettävissä oleviin selvityksiin ja tietoihin hankkeen todennäköisen vaikutusalueen nykytilasta ja hankkeen ympäristövaikutuksista turvetuotannon nykyisen jälkihoitovaiheen, kuntoonpanovaiheen, tuotantovaiheen ja tuotannon päättymisen jälkihoitovaiheen aikana sekä ylivirtaamatilanteissa ottaen huomioon sääolosuhteiden äärevöityminen.

YVA-asetuksen hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä on aina sovellettava turvetuotantoon, kun tuotantopinta-ala on yli 150 hehtaaria. Lylynevan muutos- ja laajennushankkeen tuotantopinta-ala on 99,93 % hankeluettelossa tarkoitettun hankkeen koosta.

Lylynevan hanke on lähellä hankeluettelon hanketta kooltaan ja vastaa turvetuotannon yleistä kuormitusta.

Turvetuotannon eri vaiheet (kuntoonpano, tuotanto, ylivirtaamat, jälkihoito) aiheuttavat toistaan määrältään ja laadultaan poikkeavia suoria ja välillisiä ympäristövaikutuksia.

Lylynevan nykyiset vesistövaikutukset vastaavat tuotannon jälkihoitovaihetta kuten purkuvesien käsittelyä alueella aikaisemmin olleilla rakenteilla. Hankesuunnitelman mukainen hanke lisää siten todennäköisesti merkittävästi valuma-alueen kokonaiskuormitusta nykytilanteesta. Vesistökuormituksen kasvu heikentää todennäköisesti vesistön ekologista tilaa.

Lylynevan hanke heikentäisi todennäköisesti alapuolisen vesistön veden laatua kuntoonpanon, tuotannon ja ylivirtaamien aikana. Lylynevan kuormitus vähenisi hankesuunnitelman mukaan todennäköisesti arvioilta seitsemän (7) vuoden kuluttua hankkeen aloittamisesta. Hanke voisi tästä huolimatta aiheuttaa pitkäaikaisten vaikutusten lisäksi myös osin palautumattomia välillisiä vaikutuksia alapuolisen vesistön järvien ja jokien ekosysteemiin ja vedenlaatuun. Lisäksi on otettava yhteisvaikutuksena huomioon, että aikaisempi tuotanto Lylynevalla on aiheuttanut kertyviä vaikutuksia vuodesta 1975 asti.

Hanke sijoittuu vaihemaakuntakaavan turvetuotantovyöhykkeelle. Maakuntakaava edellyttää kuitenkin, että turvetuotantoa suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota toiminnan vesistö- ja kalatalousvaikutuksiin. Kaavamerkintä perustuu kalatalousviranomaisen asiantuntemukseen, ja merkinnällä korostetaan reitin olemassa olevan vesieliöstön merkitystä ja tarvetta ehkäistä niihin kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutusalueen sietokykyä ja herkkyyttä osoittava määräys koskee koko Aurejärven reittiä, ja kokonaiskuormituksen kasvu turvetuotantovyöhykkeeltä aiheuttaa siten haitallisia vaikutuksia. Purkuvesien reitillä sijaitseva Aurejoki on lisäksi erityisesti kalataloudellisesti merkittävä. Aurejoessa lisääntyvään taimeneen ei kuitenkaan todennäköisesti kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

Hanke ja turvetuotantovyöhyke sijaitsevat metsä- ja maatalousvaltaisella alueella. Lisäksi turvetuotannolla ja metsätaloudella voi olla haitallisia yhteisvaikutuksia vesistöön. Turvetuotantovyöhykkeeltä ei käytettävissä olevien tietojen mukaan ole poistumassa turvetuotantoa, joka vähentäisi turvetuotannon kokonaiskuormitusta.

Lylynevan hankkeen ylivirtaamatilanteet aiheuttavat todennäköisesti sekä välittömiä että välillisiä haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Käytettävissä tiedoissa on epävarmuutta, mutta ne ovat kuitenkin riittäviä ympäristövaikutusten ja niiden todennäköisyyden tarkasteluun.

Hankkeen koko sekä sijaintialueen valuma-alueen vesistön sietokyky huomioon ottaen hankkeen aiheuttamat haitalliset vaikutukset vesistön tilaan ja vesieliöstöön ovat todennäköisesti merkittäviä.

Suunniteltava Lylynevan hanke sijaitsee suurelta osin aikaisemmin turvetuotannossa olleella alueella. Todennäköiset luonnonarvot sijaitsevat hankkeen vaikutusalueella, pääosin hankealueen ulkopuolella. Hanke vastaa tältä osin tavanomaista turvetuotantoon hankealueen osalta soveltuvaa aluetta. Hankkeesta aiheutuviin luontoarvoja heikentäviin vaikutuksiin liittyy merkittävää epävarmuutta, koska hankkeesta vastaavan alustavassa selvityksessä esiin tullutta todennäköisyyttä lajien esiintymisestä vaikutusalueilla ei voida sulkea pois käytettävissä olevilla tiedoilla. Turvetuotannon eri vaiheiden (kuntoonpano, tuotanto, ylivirtaamat, jälkihoito) vesistövaikutuksista ja linnustovaikutuksista aiheutuvasta muutoksesta nykyisin vallitsevaan tilanteeseen vaikutusalueella ei ole käytettävissä tietoja, ja ne ovat olennaisia tunnistettaessa todennäköisten direktiivilajien levähdys- ja lisääntymispaikkoja heikentävien vaikutusten merkittävyyttä. Mahdollisiin luonnonsuojelulain tarkoittamien direktiivilajeihin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin kohdistuvia vaikutuksia ja merkittävyyttä ei voi riittävän varmasti sulkea pois hankkeen vaikutusalueella (hankealue, lähiympäristö, alapuolinen vesistö).

Hankkeen aiheuttamat hiukkaspäästöt ja melu sekä vesistökuormituksen välilliset vaikutukset ovat todennäköisesti voimakkuudeltaan vaihtelevia, mutta hankkeen elinkaaren ajan jatkuvina pysyviä läheisen vakituisen ja loma(ranta-)asutuksen elinympäristössä. Terveys- ja viihtyisyyshaitat eivät kuitenkaan kohdistuisi laajaan väestömäärään, ja siten ne eivät olisi YVA-lain tarkoittamalla tavalla merkittäviä.

Yllä olevan perusteella hankkeesta aiheutuu todennäköisesti laadultaan ja laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka olisivat kokonaisuutena rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa mainittujen hankkeiden merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne sekä yhteisvaikutukset nykyisten turvetuotantohankkeiden ja muun toiminnan vesistökuormituksen kanssa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994, 67/1999, 458/2006) 4, 6, 19 §
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 4, 6, 7 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 § 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Yksikönpäällikkö

Mari Rajala

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Parkanon kaupungin virallisella ilmoitustaululla, Parkanontie 37, Parkano ja kuulutus lisäksi ovat luettavissa kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Päätös on nähtävillä Parkanon kaupungintaloilla edellä mainituissa osoitteissa. Pirkanmaan ELY-keskuksen kotisivulla <http://www.ymparisto.fi/YVA-paatokset/Pirkanmaa>

TIEDOKSI

Parkanon kaupunki
Pirkanmaan liitto
Suomen ympäristökeskus
Hämeen ELY-keskus, kalatalousviranomainen

LIITE Valitusosoitus
Yleiskartta

LISÄTIEDOT Ylitarkastaja Leena Ivalo, p. 0295 036 000

© SYKE
 © Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
 YKR © SYKE

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Pirkanmaan ELY ympäristö ja luonnonvarat/Emmi Lehtonen 14.10.2014

Lylyneva

lylyneva_tuotantoalue	Harjunsuojeluohjelma	Rantojensuojeluohjelma
Yleiskaavojen ulkorajat RakL vahvistetut	Kansallis- ja luonnonpuistojen kehittämissuojeluohjelma	Soidensuojeluohjelma
Valmiit rakennukset (RHR) 2012	Lehtojensuojeluohjelma	Vanhojen metsien suojeluohjelmat
Liito-oravahavainto	Lintuvesiensuojeluohjelma	
Uhanalainen eliölaji	Maisemakokonaisuudet	
SL luonnonsuojelualue	Periaatepäätökset	

Koordinaattijärjestelmä: EUREF FIN TM35FIN

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta,
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan sekä
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä,
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajan kohdasta,
- asiamiehen valtakirja sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä tai sähköpostilla. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä klo 16:15 mennessä, riippumatta toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00–16:15.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
puhelinvaihe: 010 36 42200 tai 0100 86 330
telekopio: 010 36 42269
sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

1.1.2014 lukien oikeudenkäyntimaksu on 97 euroa.

